

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

ДИРЕКЦИЈЕ ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	2
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	2
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	5
II	РЕЗИМЕ ПРЕПОРУКА ДАТИХ ЗА 2024. ГОДИНУ	7
III	ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ	7
1.	ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ	8
2.	КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ	8
3.	МЕТОДЕ И ПОСТУПЦИ РЕВИЗИЈЕ	9
4.	ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	9
5.	НАДЛЕЖНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ	10
6.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	12
7.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
7.1.	Преглед прихода и примитака	13
7.1.1.	Приходи од накнада које плаћају оператери авиона по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ	13
7.2.	Преглед расхода и издатака из буџета	16
7.2.1.	Издаци за употребу возила	17
7.3.	Биланс стања	17
7.3.1.	Попис средстава и обавеза	18
8.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА	19
8.1.	Обављање послова другог радног мјеста	19
8.2.	Уговори о дјелу	20
9.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	21
9.1.	Набавка службених возила	21
10.	ОСТАЛО	23
10.1.	Трајни смјештај Дирекције	23
11.	КОМЕНТАРИ ДИРЕКЦИЈЕ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА	25
ПРИЛОЗИ		25

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу обављене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја **Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Дирекција) који обухватају: биланс стања на 31.12.2024. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања по врстама и пројектима, преглед дознака из текуће резерве буџета, те анализу исказа – текстуални дио, за годину која завршава на тај дан.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Дирекције приказују истинито и фер, у свим значајним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2024. године, те приходе и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с примјењивим оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)². Наше одговорности према ISSAI стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Дирекције у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију према ISSAI 130 – Етички кодекс и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједје основ за наше мишљење.

¹ Службени гласник БиХ, број 12/06

² Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквир професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Дирекције је одговорно за састављање и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с примјењивим оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући

и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Дирекције за 2024. годину, обавили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Дирекције за 2024. годину у складу су, у свим значајним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према овом стандарду су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Дирекције у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију према ISSAI 130 – Етички кодекс и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње³

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Правилник о унутрашњој организацији још увијек није усклађен са одлукама Савјета министара БиХ (тачка 5. Извјештаја);*
- *поново је констатован ангажман лица на уговорима о дјелу за послове који се обављају у континуитету и који одговарају пословима из описа систематизованих радних мјеста (тачка 8.2. Извјештаја);*
- *неправилности и недостатке у провођењу поступка набавке службених возила (тачка 9.1. Извјештаја);*
- *није ријешено питање трајног смјештаја Дирекције у Бањој Луци (тачка 10.1. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за састављање и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Дирекције је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење

³ Одјељак којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а која су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важна за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај одјељак се назива још и 'истицање питања'.

расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим значајним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Дирекције, према дефинисаним критеријумима, усклађено с релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 3.7.2025. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Тврковић, с. р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неџад Хајтић, с. р.

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неда Мочевић, с. р.

II РЕЗИМЕ ПРЕПОРУКА ДАТИХ ЗА 2024. ГОДИНУ

У Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2024. годину дато је шест препорука (четири нове и двије поновљене⁴). Све дате препоруке се односе на усклађеност.

У табели која слиједи приказан је резиме датих препорука, док су детаљни налази презентовани по процесима у оквиру појединачних тачака Извјештаја.

Табела 1. Резиме датих препорука за 2024. годину

Бр. преп	Текст препоруке	Статус препоруке
1	Дирекција је дужна да попис потраживања и обавеза проведе у складу са важећим прописима, утврђивањем стварних потраживања и обавеза, те образлагањем одступања у односу на књиговодствено стање у тренутку пописа.	Н
2	Дирекција је дужна да распоред државних службеника на радна мјеста врши у складу са релевантним прописима.	П
3	Дирекција је дужна да, сходно законским прописима који регулишу подручје облигационих односа, уговоре о дјелу закључује у изнимним и оправданим случајевима, и то за конкретне послове који су привременог карактера.	П
4	Дирекција је приликом сачињавања тендерске документације дужна обезбиједити да иста омогућава правичну и активну конкуренцију на тржишту те да не буде дисквалификујућа према потенцијалним понуђачима.	Н
5	Дирекција је дужна досљедно примјењивати одредбе Правилника о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ.	Н
6	Уговорене одредбе којим се дефинишу обавезе добављача се требају односити искључиво на предмет набавке.	Н

Статус: Н-нова, П-поновљена

Осим наведеног, у Извјештају је обрађено и пет препорука чија је реализација, у 2024. години, оцијењена као реализација у току, а које ће и даље бити предмет праћења⁵.

III ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) обавила је финансијску ревизију за 2024. годину која обухвата ревизију финансијских извјештаја Дирекције и, у вези с истом, ревизију усклађености.

У Извјештају о обављеној финансијској ревизији Дирекције за 2024. годину су, поред мишљења независног ревизора и резимеа датих препорука за 2024. годину, презентовани предмет и циљ ревизије, коришћени критеријуми, као и методе и поступци ревизије. Такође, оцијењена је реализација препорука из претходних извјештаја и презентовани су детаљни ревизорски налази и дате препоруке.

⁴ Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

⁵ Видјети табелу број 2. у тачки 4. Извјештаја

1. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су финансијски извјештаји Дирекције за 2024. годину и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Циљ је да се изрази мишљење о томе јесу ли финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли биланси у цијелости резултате пословања. Такође, циљ ревизије је процијенити примјењује ли руководство институције законе и прописе, и користи ли средства за одговарајуће намјене, те оцијенити финансијско управљање, систем интерних контрола и функцију интерне ревизије.

С обзиром на то да се ревизија обавља испитивањем на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, поједина значајна погрешна приказивања могу остати неоткривена.

2. КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ

Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијевају процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

Наиме, за обављање финансијске ревизије коришћени су слједећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2024. годину
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Инструкције о привременом финансирању институција БиХ за период јануар – март, април – јун и јул – септембар 2024. године
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о облигационим односима (дио који се односи на уговоре о дјелу)
- Закон о ваздухопловству БиХ.

3. МЕТОДЕ И ПОСТУПЦИ РЕВИЗИЈЕ

Финансијска ревизија је проведена у складу с донесеним годишњим планом у двије фазе, односно обављањем претходне и завршне ревизије у периоду између октобра 2024. године и маја 2025. године. У складу с предметом финансијске ревизије и методологијом рада Канцеларије за ревизију која се базира на Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI), сагледана је презентована документација и информације о пословању Дирекције, утврђена су подручја ризика и оцијењено је функционисање система интерних контрола по појединим процесима ради одређивања ревизионог приступа. На бази узорка је извршен увид у књиговодствену документацију о насталим пословним догађајима евидентираним у пословним књигама Дирекције. Испитана је досљедност примјене законских прописа, те правила, процедура и других интерних аката који су везани за финансијско пословање Дирекције. Обављени су разговори с руководством Дирекције и другим запосленицима у циљу прибављања образложења одговорних лица у вези с пословним догађајима који су били предметом ревизије.

4. ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

У претходним извјештајима Дирекције о обављеној финансијској ревизији Канцеларија за ревизију је дала препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Током обављања ревизије за 2024. годину оцијенили смо да је Дирекција од укупно 11 претходно датих препорука, реализовала три, двије препоруке није реализовала, за пет препорука је реализација у току, а једна препорука није могла бити оцијењена у ревидираном периоду.

У наредној табели приказан је преглед оцјене реализације претходно датих препорука.

Табела 2. Детаљан преглед оцјене реализације претходно датих препорука

Број преп.	Оцјена реализације препоруке из претходних извјештаја	Статус
1/2023	Иако је Дирекција у марту 2024. године донијела нови интерни акт о коришћењу мобилних и службених телефона нисмо се могли увјерити у намјенско коришћење услуга мобилне телефоније, будући да су се споменуте услуге код одређених запослених и даље налазиле у оквиру тарифних пакета који садрже више услуга.	
2/2023	Генерални директор Дирекције је, 5.2.2025. године, уз сагласност Савјета министара БиХ, донио Правилник о начину коришћења службеног возила за специјализоване намјене Дирекције.	
3/2023	Иако су у Дирекцији унаприједили интерне евиденције о употреби возила и даље нису у потпуности обезбијеђене потпуне и поуздане евиденције о употреби службених возила као предуслов за редуковање ризика ненамјенске употребе возила.	
4/2023	Дирекција је оквирним споразумом закљученим на период 2024 – 2026. година за услуге редовних сервиса проширила листу резервних дијелова за службена возила, чиме је смањен ризик набавке дијелова који нису предвиђени истим.	

Број преп.	Оцјена реализације препоруке из претходних извјештаја	Статус
5/2023	Дирекција је и током 2024. године наставила са ангажманом одређених запослених на основу донесених рјешења о овлашћењу за обављање послова других радних мјеста, а која су упражњена.	✗
6/2023	Дирекција је наставила са ангажманом спољних сарадника путем уговора о дјелу за обављање редовних послова у континуитету.	✗
2/2022	Дирекција је креирала план обука запослених за 2024. годину који би требао обезбиједити дугорочно задовољење потреба Дирекције за стручним особљем и нису уочени случајеви упућивања лица на едукације у иностранство са којима Дирекција има закључен уговор о раду на одређено вријеме.	✓
8/2022	Дирекција је у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ предузимала активности на рјешавању питања расположивости средстава на рачуну UniCredit банке, међутим, исте још увијек нису у потпуности окончане.	●
9/2022	У текућој години Дирекција није имала предложених сталних средстава за расход тако да препорука да се расходована средства требају евидентирати на конту средстава ван употребе до њиховог физичког уклањања из просторија Дирекције није могла бити оцијењена.	Ⓜ
1/2021	Дирекција је, у јануару 2025. године, Приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, путем ресорног Министарства комуникација и транспорта БиХ, доставила Генералном секретаријату Савјета министара БиХ.	●
4/2020	Приједлог одлуке о начину набавке и висини средстава за набавку зграде за смјештај Дирекције је достављен ресорном Министарству комуникација и транспорта БиХ.	●

Статус: ✓ реализована препорука⁶, ● препорука чија је реализација у току⁷, ✗ нереализована препорука⁸, Ⓜ препорука која није могла бити оцијењена у ревидираном периоду или није релевантна за даље праћење⁹.

5. НАДЛЕЖНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ

Дирекција је управна организација у саставу Министарства комуникација и транспорта БиХ надлежна и одговорна за обављање функције регулатора и надзора, те издавање дозвола, потврда и сертификата у области цивилног ваздухопловства и контроле летења. Основана је 1997. године с циљем да одговори обавезама БиХ као државе чланице Међународне организације цивилног ваздухопловства.

Надлежности Дирекције за обављање функције регулатора и надзора у цивилном ваздухопловству и контроли летења дефинисане су Законом о ваздухопловству БиХ¹⁰. Сједиште Дирекције је у Бањој Луци, а има регионалне канцеларије у Сарајеву и Мостару.

⁶ Реализоване су активности наведене у препоруци.

⁷ У току је реализација активности те стога у овом Извјештају није дата нова препорука, али је дат опис стања и проведених активности.

⁸ Нису предузимане активности на реализацији препоруке те је стога у овом Извјештају поновљена препорука за предметни процес.

⁹ Препорука није могла бити оцијењена у овом циклусу ревизије, али ће бити оцијењена кад се за то стекну услови или није релевантна за даље праћење јер реализација не зависи од институције или су се измјениле околности у односу на стање када је препорука дата.

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 39/09 и 25/18

Руководство Дирекције чине генерални директор и два замјеника генералног директора. Генерални директор је одговоран министру комуникација и транспорта БиХ, док су замјеници одговорни генералном директору.

У складу са Законом о министарским именовањима, именовањима Савјета министара и другим именовањима БиХ, генерални директор и његови замјеници именовани су почетком 2021. године на мандатни период од четири године, с могућношћу поновног именовања. На лични захтјев генералног директора, Савјет министара БиХ је у јануару 2024. године разријешио дужности генералног директора Дирекције, а до окончања конкурсне процедуре именовао два вршиоца дужности будући да један од именованих вршилаца дужности није прихватио додијељену функцију. По окончању конкурсне процедуре Савјет министара БиХ је у мају 2024. године именовао генералног директора на мандатни период од четири године.

Организација и управљање, надлежности и одговорности Дирекције регулисане су Правилником о унутрашњој организацији који је саставни дио Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Министарства комуникација и транспорта БиХ од 12.11.2009. године. Правилник о унутрашњој организацији Дирекције предлаже генерални директор, доноси га министар комуникација и транспорта БиХ, а потврђује Савјет министара БиХ. На 31.12.2024. године Дирекција је имала 51 запосленог.

Дирекција је била у обавези, као и остале институције Босне и Херцеговине, да до краја априла 2014. године усклади Правилник о унутрашњој организацији са одредбама Одлуке Савјета министара БиХ о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ¹¹ и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ.¹² Наведене одлуке су донесене у циљу хармонизације и примјене истих принципа о начину унутрашње организације, разврставања и описа радних мјеста. Дирекција је у претходним годинама предузимала одређене активности, али исте нису окончане.

Дирекција је Приједлог правилника о унутрашњој организацији доставила Министарству комуникација и транспорта БиХ које је исти поставило на портал е-консултације у јулу 2024. године. Наведеним Приједлогом правилника Дирекција је повећала број радних мјеста са постојећих 79 на 93 систематизована радна мјеста. Приједлог правилника Дирекција је 17. јануара 2025. године доставила ресорном министарству. Министарство комуникација и транспорта БиХ је 23.1.2025. године, с обзиром на то да је унутрашња организација Дирекције као засебна цјелина утврђена Правилником о унутрашњој организацији Министарства, доставило Генералном секретаријату Савјета министара БиХ Приједлог правилника о унутрашњој организацији Министарства, како би исти уврстили у дневни ред сједнице Савјета министара БиХ ради разматрања и давања сагласности на исти.

По питању утврђених недостатака, у претходним годинама смо дали препоруку (препука бр. 1/2021 у Табели 2). Према наведеним информацијама, оцијенили смо да је Дирекција предузимала активности на реализацији дате препоруке, што ће бити предметом даљег праћења до коначне реализације.

¹¹ Службени гласник БиХ, број 30/13

¹² Службени гласник БиХ, број 30/13, 67/15 и 51/18

6. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Дирекција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Финансијско управљање и контрола:

Закон о финансирању институција БиХ¹³ уређује област финансијског управљања и контроле. Овим законом финансијско управљање и контрола дефинисано је као свеобухватан систем политика, процедура и активности који успоставља и за који је одговоран руководилац институције. Систем финансијског управљања и контроле заснива се на управљању ризицима и пружа разумно увјеравање да ће циљеви институције бити остварени на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин.

Дирекција је сачинила основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹⁴ и Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Сачињен је попис и извршено мапирање пословних процеса, утврђени и процијењени ризици. Дирекција је усвојила Регистар ризика за 2024. годину који није унесен у апликацију PIFC јер иста није била у функцији. У претходним годинама формирана је радна група за успостављање и развој финансијског управљања и контроле и процеса управљања ризицима.

Дирекција је Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ¹⁵ доставила Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2024. годину.

Функционисање система интерних контрола: Уочене су одређене слабости интерних контрола у појединим процесима што је за посљедицу имало идентификоване недостатке и неправилности у појединим сегментима пословања који су били предмет ревизије (употреба службених возила, запошљавање и ангажман по основу уговора о дјелу и јавне набавке), што је детаљно описано кроз одговарајућа поглавља у наставку извјештаја.

Такође, констатоване су слабости у функционисању интерних контрола код процеса издатака за мобилне телефоне и пописа.

У Дирекцији су у марту 2024. године донијели нови интерни акт о коришћењу мобилних и службених телефона. Међутим, увидом у поједине рачуне мобилних телефона поново смо констатовали да приликом правдања рачуна мобилне телефоније, није обезбијеђена пракса транспарентног исказивања износа трошкова мобилног телефона на фактурама, већ се тај износ налази у склопу тарифних пакета који садрже више услуга телеком оператера (интернет, IPTV, мобилна и фиксна телефонија). Информисани смо, да како се буду стицали услови, имајући у виду обавезе које произилазе из већ закључених уговора

¹³ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/1

¹⁵ Наведена Јединица има обавезу сачињавати и Савјету министара БиХ достављати консолидовани годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ који садржи информације о степену успостављања, напретку, стању и активностима које су у извјештајном периоду реализоване у области развоја система интерних финансијских контрола, као и о плановима за будући развој система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ.

са телеком оператерима, у Дирекцији ће обезбиједити да на рачунима буду исказани трошкови услуга мобилне телефоније за све запослене.

По питању утврђених недостатака у претходним годинама смо дали препоруку (препука бр. 1/2023 у Табели 2). Према наведеним информацијама, оцијенили смо да је Дирекција предузимала активности на реализацији дате препоруке, што ће бити предметом даљег праћења до коначне реализације.

7. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Дирекција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2024. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје констатовано је да су сачињени према Правилнику о финансијском извјештавању институција БиХ¹⁶.

7.1. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама, у периоду од 1.1. до 31.12.2024. године, исказани су у износу од 3.745.848 КМ, што је за 884.848 КМ више у односу на планиране приходе за 2024. годину. Међутим, остварени приходи у 2024. години су за 5.563.673 КМ мањи у односу на приходе и примитке остварене у 2023. години. Најзначајнија разлика односи се на мање остварене приходе од накнада које плаћају оператери авиона по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ.

Значајни приходи односе се на: приходе од накнада за прелете преко БиХ (2.369.866 КМ), приходе од посебних накнада (922.368 КМ), накнаде по превезеном путнику и тони превезене робе са аеродрома у БиХ које плаћају авио-оператори (360.798 КМ) и приходе од продаје сталних средстава (77.851 КМ).

Преглед прихода и примитака приказан је у Прилогу I Извјештаја.

7.1.1. Приходи од накнада које плаћају оператери авиона по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ

Приходи од накнада по члану 13. став (1) тачка ц) и д) Закона о ваздухопловству БиХ односе се на приходе које Дирекција остварује по основу накнада које плаћају оператери авиона по превезеном путнику у одласку са аеродрома у БиХ и по тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ. Према члану 13. став (3) истог закона предметне накнаде се утврђују посебном одлуком Дирекције. Од почетка примјене одлуке, Дирекција се суочава са проблемом недостављања извјештаја о броју превезених путника и утовареном терету са аеродрома у БиХ од стране аеродрома, те самим тим и наплате прихода према важећој одлуци.

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 25/15, 91/17 и 2/24

Висина накнада и њихова намјена утврђена је Одлуком¹⁷ о висини накнаде коју плаћа оператер авиона по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ. Наведеном одлуком су ближе дефинисане одредбе у вези с принудном наплатом и остале мјере за оператере авиона у редовном ваздушном превозу. Према одредбама наведене одлуке оператери аеродрома дужни су Дирекцији достављати мјесечне извјештаје о броју превезених путника/терета по сваком појединачном ваздушном оператеру. На основу извјештаја Дирекција испоставља рачуне ваздушним операторима, а оприходована средства евидентирају се на програму посебне намјене.

Истичемо да је Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, у иницијативи усвојеној на 10. сједници одржаној 22.8.2023. године, предложио Савјету министара БиХ и Дирекцији да се на период од 1.1. до 31.12.2024. године обустави примјена Одлуке о висини накнаде коју плаћа оператер авиона по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у Босни и Херцеговини. Савјет министара БиХ је 25.12.2023. године донио Одлуку о допуни предметне одлуке којом је обуставио њену примјену у периоду од 1.1.2024. године до 31.12.2024. године.¹⁸

Стављањем ван снаге споменуте одлуке остварени приходи Дирекције у 2024. године износе 360.798 КМ, што је за 4.901.415 КМ мање у односу на претходну годину.

Према Закључку Савјета министара, донесеном на наведеној сједници, оператери међународних аеродрома у БиХ и Дирекција дужни су у задатим роковима сачинити и Савјету министара БиХ доставити анализе о ефектима обуставе примјене предметне одлуке током 2024. године, што је Дирекција и учинила.

Мораторијум на примјену Одлуке је Одлуком о измјенама Одлуке о висини накнаде коју плаћа оператор авиона по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у Босни и Херцеговини¹⁹ продужен до 1.4.2025. године.

Надаље, због недостављања мјесечних извјештаја прописаних предметном одлуком, у периоду од 2017. до 2023. године, Дирекција је, посредством Правобранилаштва БиХ, покренула спор са Аеродромом Бања Лука.

Пресудом Вишег привредног суда Републике Српске од 11.12.2024. године, предузеће „Аеродроми Републике Српске” а. д. Бања Лука је обавезано да Дирекцији на име накнаде материјалне штете исплати износ од 257.215 КМ са законском затезном каматом почев од 19.1.2021. године и трошкове поступка у износу од 7.502, КМ. Предметна пресуда се односи на период од 1.1.2018. године до 31.12.2019. године. Такође, пресудом Вишег привредног суда Републике Српске, од 23.7.2024. године, предузеће „Аеродроми Републике Српске” а. д. Бања Лука је обавезано да Дирекцији, на име накнаде материјалне штете, исплати износ од 66.005 КМ, са законском затезном каматом, као и да Дирекцији накнади трошкове поступка у износу од 3.770 КМ. Предметна пресуда се односи на период од 1.1.2020. године до 31.12.2020. године. Предузеће Аеродроми Републике Српске се у фебруару 2025. године обратило Дирекцији са молбом да се законске затезне камате на предметне износе умање, или отпишу, с обзиром на тешку финансијску ситуацију предузећа (у складу са упутом Министарства саобраћаја и веза РС-а). Наиме, наводе и да су постигли договор са Владом Републике Српске да преузме обавезу плаћања обавеза по правоснажним пресудама којима је предузеће Аеродроми

¹⁷ Службени гласник БиХ, број 20/23

¹⁸ Службени гласник БиХ, број 88/23

¹⁹ Службени гласник БиХ, број 89/24

Републике Српске обавезано да плати дугове. Дирекција се обратила Правобранилаштву БиХ које је законски заступник Дирекције у оба предмета за очитовање по наведеном допису и молби предузећа Аеродрома РС-а.

Судске пресуде су биле предмет објаве и детаљних образложења у дијелу прихода у текстуалном дијелу годишњег финансијског извјештаја Дирекције за 2024. годину доступног на веб-страници Дирекције.

Новчана средства

Дирекција остварује намјенске приходе од властите дјелатности по три основа²⁰, а за која су отворени посебни пројектни кодови. На крају године се врши пренос нереализованих средстава по сваком пројектном коду.

У Извјештају Канцеларије за ревизију из 2022. године констатовали смо да према захтјеву Дирекције за пренос неутрошених намјенских средстава од прелета, евидентираних на два намјенска подрачуна код Централне банке БиХ и комерцијалном рачуну UniCredit банке, Министарство финансија и трезора БиХ није извршило укупан пренос средстава евидентираних на поменутих рачунима. Дирекцији је на располагање пребачен мањи износ средстава у односу на стања рачуна за 2.336.768 КМ. Наиме, на подрачуну за прелете код UniCredit банке евидентирали су се сви приходи од накнада за услуге из надлежности Дирекције²¹ остварени до 2017. године, а који нису евидентирани у Главној књизи Дирекције, јер нису били отворени пројектни кодови.

По питању расположивости средстава на рачуну UniCredit банке, Дирекција је 17.10.2023. године формирала Комисију за срањњење стања на рачуну намјенска средства од прелета на 31.12.2023. године. Обавеза Комисије је била да успостави сарадњу са Министарством финансија и трезора БиХ, утврди стање средстава на рачуну према извору средстава, сачини извјештај о стању, поријеклу и врсти прихода на намјенском рачуну. Комисија је 26.11.2024. године генералном директору Дирекције доставила Извјештај о срањњењу стања на рачуну за намјенска средства од прелета. Комисија је утврдила да се дио средстава, која се налазе на намјенском рачуну за прелете Министарства финансија и трезора БиХ, код UniCredit банке, а не представљају приходе од прелета, највећим дијелом односе на приходе од властите дјелатности (1.619.934 КМ), затим камата (70.867 КМ) и осталих прихода по основу уплата за тендерску документацију, наплату штете итд. (33.335 КМ). Комисија је такође констатовала да од укупног износа средстава која чине салдо на рачуну UniCredit²², дио средстава у износу од 1.083.772 КМ није евидентиран у главној књизи. Наведени износ се односи на приходе од властите дјелатности остварене у периоду 2002 – 2011. година у износу од 991.091 КМ (није постојала сагласност Савјета министара БиХ на одлуке о намјени средстава), остали остварени приходи у периоду 2002 – 2011. година у износу од 33.335 КМ (уплате осигуравајућих друштава за накнаду штете, полог средстава за лицитацију итд.), камате за период 2003 – 2023. година (без износа камате за 2005. годину) у износу од 59.346 КМ. С обзиром на то да намјена наведених прихода није била регулисана подзаконским актима у вријеме када су исти реализовани Комисија је предложила да се ради

²⁰ Приходи од накнада за прелете преко БиХ, приходи од посебних накнада Дирекције те накнаде по превезеном путнику и тони превезене робе са аеродрома у БиХ које плаћају авио-оператори

²¹ Накнаде по основу члана 13. став (1) тачка е) Закона о ваздухопловству БиХ – Службени гласник БиХ, број 39/09 и 25/18

²² Салдо на подрачуну за прелете UniCredit банке на 31.12.2023. године износи 4.804.974 КМ.

укњижавања истих покрене процедура доношења одлуке Савјета министара БиХ и утврди намјена средстава.

По питању утврђених недостатака, у претходној години смо дали препоруку (препука бр. 8/2022 у Табели 2). Према наведеним информацијама, оцијенили смо да је Дирекција предузимала активности на реализацији дате препоруке, што ће бити предметом даљег праћења до коначне реализације.

7.2. Преглед расхода и издатака из буџета

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2024. годину²³, Дирекцији су одобрена средства у укупном износу од 5.286.000 КМ (текући издаци 5.126.000 КМ и капитални издаци 160.000 КМ)²⁴. Од укупно одобрених средстава Законом о буџету дефинисано је да ће се 2.379.000 КМ финансирати из буџета, а преосталих 2.907.000 КМ из властитих намјенских прихода Дирекције. Учешће властитих прихода Дирекције у финансирању укупних трошкова институције је 55%. Такође, поменути закон је одобрено 57 запослених у Дирекцији.

Дирекција је извршила реструктурисање расхода буџета које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ. Реструктурисање расхода је извршено у укупном износу од 50.000 КМ.

У складу са буџетским захтјевом за 2024. годину Дирекцији су одобрена средства за капиталне издатке у укупном износу од 160.000 КМ и то за набавку опреме 30.000 КМ и за набавку сталних средстава у облику права 130.000 КМ за планирану набавку софтвера DMS. Због кашњења са усвајањем извјештаја те комплексности поступка набавке софтвера и времена потребног за спровођење у Дирекцији су исту пролонгирани, а средства искористили за набавку службених возила. Сачинили су захтјев за измјену структуре капиталних издатака и прибавили сагласност Министарства финансија и трезора БиХ на намјенску структуру капиталних улагања. Реструктурисани буџет за 2024. годину за набавку опреме – моторних возила је износио 210.000 КМ плус обезбијеђена средства из примитака од продаје моторних возила.

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама – збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2024. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 4.597.054 КМ, што је за 688.946 КМ мање у односу на расположиви (кориговани) буџет за 2024. годину.

Вриједносно значајни расходи односе се на: бруто плате (2.209.879 КМ)²⁵, накнаде трошкова запослених (334.072 КМ), издатке за путне трошкове (263.613 КМ), унајмљивање имовине и опреме (503.306 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (849.550 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Прилогу II Извјештаја.

²³ Службени гласник БиХ, број 50/24

²⁴ До усвајања буџета за 2024. годину, Дирекција је располагала средствима одобреним према појединачним инструкцијама о привременом финансирању институција БиХ за период јануар – март 2024. године, број: 05-16-2-9002-1/23 од 28.12.2023. године, за период април – јун 2024. године, број: 05-02-2-2499-1/24 од 26.3.2024. године и период јул – септембар 2024. године, број: 05-02-2-4285-1/24 од 25.6.2024. године које је донио министар финансија и трезора Босне и Херцеговине.

²⁵ Просјечан број запослених у 2024. години за које су исплаћене бруто плате био је 55 запослених.

У даљем тексту наводимо налазе ревизије, стање по процесима за које су дате препоруке у ранијем периоду чија реализација је у току, као и одређена објелодањивања чињеница о значајним расходима реализованим у 2024. години.

7.2.1. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу и одржавање службених возила са 31.12.2024. године износе 58.856 КМ. Значајнији издаци односе се на издатке за гориво (25.271 КМ) и материјал и услуге за поправку и одржавање возила (15.450 КМ).

У складу са Правилником Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине²⁶, Дирекција на располагању има три службена и десет специјализованих возила.

Интерном процедуром о употреби службених возила Дирекције од 13.11.2023. године дефинисано је да је лице које управља возилом дужно да уредно попуњава путни налог за возило у погледу датума коришћења возила, релације на којој се возило користи, укупне пређене километраже по повратку са службеног пута и стања километража приликом точења горива. Анализом налога за службена возила Дирекције констатовали смо унапређење у евидентирању података о пређеним релацијама на дневној и мјесечној основи у односу на 2023. годину. Међутим, и даље је уочено да се за једно возило не уписују подаци о точењу горива на мјесечном нивоу иако је евидентирана континуирана употреба возила као и неусаглашеност евиденција о присуству на послу и коришћења возила.

По питању утврђених недостатака, у претходним годинама смо дали препоруку (препука бр. 3/2023 у Табели 2). Према наведеним информацијама, оцијенили смо да је Дирекција предузимала активности на реализацији дате препоруке, што ће бити предметом даљег праћења до коначне реализације.

7.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2024. године исказана су укупна средства у износу од 565.935 КМ. Укупне обавезе с изворима средстава исказане су у износу од 1.244.622 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (414.912 КМ), обавезе према добављачима (376.284 КМ), обавезе према запосленима (200.953 КМ), краткорочна разграничења (152.036 КМ) и краткорочна потраживања (151.023 КМ).

Биланс стања приказан је у Прилогу III Извјештаја.

²⁶ Службени гласник БиХ, број: 34/23, 84/23

7.3.1. Попис средстава и обавеза

Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ и Упутством о вршењу пописа имовине и обавеза буџетских корисника на крају буџетске године²⁷ прописана је обавеза провођења редовног годишњег пописа имовине, обавеза и потраживања. Попис имовине и обавеза има за циљ усклађивање књиговодственог стања са стањем утврђеним пописом што, између осталог, треба да обезбиједи вјеродостојност годишњих финансијских извјештаја.

Одлуком о вршењу редовног годишњег пописа и формирању комисије за попис од 15.11.2024. године покренуте су активности пописа имовине, обавеза и потраживања. Именоване су двије комисије за попис и то Комисија за попис сталних средстава, ситног инвентара и друге сталне имовине и Комисија за попис потраживања и обавеза. Пописне комисије су сачиниле извјештаје о обављеном попису које је усвојио генерални директор 25.2.2025. године.

Комисија за попис потраживања и обавеза извршила је попис пописивањем стања по контима из Главне књиге и прилагањем интерних евиденција. Увидом у исте утврдили смо одступање интерних евиденција за обавезе према правним лицима и главне књиге. Утврђено одступање износи 3.475 КМ, а односи се на створену обавезу која је сторнирана у главној књизи обавеза Дирекције, будући да је добављачу рачун блокиран. Комисија је у својој документацији о извршеном попису приложила имејл кореспонденцију са Министарством финансија и трезора БиХ о наведеном сторнирању. Међутим, наведено није констатовано у Извјештају Комисије за попис потраживања и обавеза.

Такође, у Извјештају о попису комисија је утврдила евидентирана спорна и ненаплатива потраживања од авио-компанија које су престале са радом у укупном износу од 61.431 КМ. Комисија је навела уопштено које су авио-компаније у питању те предложила да се размотри могућност отписа спорних и ненаплативих потраживања или други потенцијални начини наплате. Међутим, није сачињен преглед по авио-компанијама са образложењем од када су потраживања, на основу којих података су иста оцијењена као ненаплатива. Такође, комисија у склопу извјештаја о попису није текстуално образлагала на шта се односе исказана салда на 31.12.2024. године.²⁸

ПРЕПОРУКА 1

Дирекција је дужна да попис потраживања и обавеза проведе у складу са важећим прописима, утврђивањем стварних потраживања и обавеза, те образлагањем евентуалних одступања у односу на књиговодствено стање у тренутку пописа.

²⁷ Број: 08-02-2- 7449-1/24 од 11.12.2024. године

²⁸ Нпр. није наведено да се обавезе према запосленим односе на плате и накнаде запослених за децембар 2024. године; да су Интерни финансијски односи трошкови по основу Споразума о сарадњи за потребе трагања и спасавања за IV квартал 2024. године и сл.

8. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2024. годину Дирекцији је одобрено 57 запослених, а на 31.12.2023. године Дирекција је имала 51 запосленог. У октобру 2024. године Агенција за државну службу је расписала јавни оглас за попуњавање упражњених радних мјеста државних службеника за три позиције, међутим, исти није окончан до 31.12.2024. године.

8.1. Обављање послова другог радног мјеста

У Дирекцији су и током 2024. године наставили са ангажманом запослених за обављање послова других радних мјеста, а која су упражњена. Наиме, на основу два рјешења о овлашћењу из 2022. године и рјешења о овлашћењу из 2024. године, три државна службеника су и током 2024. године обављала послове другог радног мјеста. Од наведена три државна службеника само један државни службеник је по овлашћењу обављао послове истог ранга. Друга два државна службеника обављала су послове другог радног мјеста вишег ранга у односу на постављење Агенције за државну службу БиХ. Наведеним државним службеницима плате и накнаде из плата обрачунаване су и исплаћиване у складу са рјешењима о постављењу Агенције за државну службу БиХ.

Дирекција се у августу 2024. године обратила Агенцији за државну службу БиХ за мишљење да ли је могуће да Дирекција ради извршавања својих надлежности и обавеза да овлашћење лицима за обављање послова на добровољној основи и без накнаде, до попуњавања радног мјеста. Агенција за државну службу БиХ је одговорила Дирекцији да важећим прописима који се односе на сегмент државне службе није прописана могућност давања овлашћења државним службеницима да обављају послове вишеранжираних државних службеника само на основу одлуке руководиоца институције, без прецизног правног основа и на неодређено вријеме, без обзира да ли те послове обављају уз накнаду или добровољно односно без накнаде.

Наиме, Правилником о условима и начину обављања интерних конкурса, интерних и екстерних премјештаја државних службеника у институцијама БиХ²⁹, интерни и екстерни премјештаји се могу обављати за слична радна мјеста, а под сличним радним мјестима подразумијевају се радна мјеста која се налазе на истом нивоу. Надаље, у складу са Законом о државној служби у институцијама БиХ³⁰ унапређење државних службеника на више радно мјесто у истој или другој институцији БиХ обавља се путем интерног или јавног конкурса. Институција је дужна обављати интерно оглашавање и проводити интерни конкурс у случају када постоји упражњено радно мјесто на које се државни службеник може унаприједити, а према процјени институције постоји најмање један квалитетан кандидат за унапређење.³¹

Такође, институт обављања послова другог радног мјеста је прописан чланом 38. Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ³² и Одлуком о начину и поступку остваривања

²⁹ Службени гласник БиХ, број 62/10, 30/14 и 38/17

³⁰ Према члану 31. став 1.

³¹ У складу са чланом 8. став 1. тачка а) Правилника о условима и начину обављања интерних конкурса, интерних и екстерних премјештаја државних службеника у институцијама БиХ.

³² Службени гласник БиХ, број 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 94/16, 72/17, 25/18, 65/20 и 59/22

права на накнаду државних службеника за обављање послова другог радног мјеста у институцијама БиХ³³. Наведеним је назначено да се обављање послова другог радног мјеста може одобрити само у случају када је расписан конкурс за попуњавање конкретног радног мјеста и прибављена сагласност Агенције за државну службу Босне и Херцеговине. Накнада државном службенику који привремено обавља послове другог државног службеника за конкретно непопуњено радно мјесто може се исплаћивати најдуже три мјесеца што значи да најдуже толико може трајати и обављање послова другог радног мјеста. Изузетак се односи на случај обављања послова другог радног мјеста као привремена замјена државног службеника због боловања или породилског у складу са законом.

ПРЕПОРУКА 2

Дирекција је дужна да распоред државних службеника на радна мјеста врши у складу са релевантним прописима.

8.2. Уговори о дјелу

Издаци по основу уговора о дјелу у 2024. години реализовани су у нето износу 172.348 КМ и мањи су у односу на претходну годину за 34.207 КМ. Планирани буџет за ове намјене износио је 180.000 КМ, а финансирају се из властитих прихода Дирекције.

У току године путем уговора о дјелу ангажовано је укупно 27 извршилаца, од тога 12 извршилаца у континуитету. Мјесечне нето накнаде за ангажман извршилаца у континуитету кретале су се од 500 КМ до 1.500 КМ. Од укупног броја ангажованих лица, њих 19 је имало ангажман по основу уговора о дјелу и претходне године у Дирекцији. У Дирекцији су уговоре о дјелу закључивали и са лицима која су у Дирекцији претходно била запослена на основу уговора о раду на одређено вријеме.

За услуге одржавања чистоће, одржавања објекта и инсталација те услуге послуживања напитака у Дирекцији кроз уговоре о дјелу утрошено је 48.034 КМ.

Поново је констатован ангажман лица по основу уговора о дјелу за послове који одговарају систематизованим радним мјестима.

У Дирекцији су спољне сараднике ангажовали за обављање послова учествовања у изради прописа из надлежности одсјека AIR на начин да припреми табеле усклађености и

изјаве о усклађености у складу са Методологијом Дирекције за европске интеграције, усклађивање нацрта прописа са Јединственим правилима за израду прописа у институцијама БиХ, као помоћ Одјељењу IRLD у прикупљању података од путника који траже заштиту права због кашњења, ускраћеног укрцавања и отказивања летова, у идентификовању интерних правилника и процедура које је потребно ускладити са важећим прописима, фактурисање накнаде за услуге из надлежности Дирекције, провјера уплате накнада и такси за предмете управних поступака и сл. Дакле, ради се о редовним пословима из надлежности Дирекције. Уговори о дјелу који су закључивани са спољним сарадницима не садрже опис обавезе извршиоца посла, а која би се могла

³³ Службени гласник БиХ, број 58/09

окарактерисати као дјело. Наиме, уговор о дјелу се окончава извршењем траженог посла – дјела. У појединим уговорима није могуће ни тачно одредити обавезу извршиоца посла³⁴.

Закон о облигационим односима прописује да се уговор о дјелу потписује са физичким лицем за конкретан посао који представља „заокружену“ цјелину, те стога предмет уговора о дјелу не могу бити послови који се обављају у континуитету нити послови систематизованих радних мјеста.

Као што смо истицали и у претходним извјештајима, ангажман по основу уговора о дјелу присутан у дужем временском периоду за обављање редовних послова који се понављају, као и послова радних мјеста утврђених правилником о унутрашњој организацији за посљедицу има неусклађеност са прописима, односно нетранспарентно запошљавање.

ПРЕПОРУКА 3

Дирекција је дужна да, сходно законским прописима који регулишу подручје облигационих односа, уговоре о дјелу закључује у изнимним и оправданим случајевима, и то за конкретне послове који су привременог карактера.

9. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Дирекција је донијела и објавила План јавних набавки за 2024. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама Босне и Херцеговине³⁵.

Према презентованим подацима³⁶, Дирекција је у 2024. години провела 22 поступка јавних набавки. Од наведеног броја, Дирекција је провела пет отворених поступака у вриједности од 383.882 КМ, два конкурентска поступка у вриједности од 68.558 КМ и преговарачки поступак без објављивања обавјештења о набавци у вриједности од 35.640 КМ. Путем директног споразума Дирекција је извршила набавке укупне вриједности 46.081 КМ.

У ревидираним процедурама јавних набавки нису уочени значајни недостаци, осим за набавку службених возила.

9.1. Набавка службених возила

Дирекција је у октобру 2024. године путем отвореног поступка покренула набавку три моторна возила и то једно возило средње класе (лот 1) те два возила ниже средње класе (лот 2). Процијењена вриједност набавке износила је 162.393 КМ, а по лотовима: лот 1 износ од 59.829 КМ, а лот 2 износ од 102.564 КМ.

Критеријум за додјелу уговора је била најнижа цијена понуде, а крајњи рок утврђен за испоруку возила, након потписивања уговора, био је 15 дана.

³⁴ Примјер: Поједини уговори као обавезу извршиоца садрже учествовање у одређеним пословима, не разрађујући термин активности на начин да би наручилац посла уопште могао пратити извршење нити примити наведено дјело по окончању посла.

³⁵ Службени гласник БиХ, број 39/14, 59/22 и 50/24

³⁶ Подаци из система е-набавки од 5.2.2025. године, а сви наведени подаци у поглављу су без ПДВ-а.

Покретању поступка набавке претходило је истраживање тржишта које је институција провела без дефинисаних основних спецификација, те нам је презентован принтани материјал у виду генералне понуде различитих, нових и половних возила, са интернет огласника. Дирекција није званично контактирала нити једног понуђача нових моторних возила нити прибавила писмену понуду.

У остављеном року за достављање понуда пристигла је понуда само једног понуђача за оба лота, те је након оцјене понуда комисија предложила склапање уговора са истим.

У погледу техничке спецификације за предметна возила, нисмо добили релевантне податке у начину састављања исте, нити институција располаже материјалима у вези с потребама или образложењима за исте, а на основу којих би се саставила техничка спецификација.

Увидом у техничку спецификацију, констатовано је да су тражене карактеристике возила у затвореним интервалима (минималне и максималне вриједности) који су изразито мали и за исте не постоји образложење зашто су примијењени. Дио техничких захтјева укључује: лот 1 – запремина мотора 1450-1500 ссм, дужина возила 4480-4500 mm, ширина 2090-2100 mm; лот 2 – запремина мотора 1450-1500 ссм, висина возила 1525-1530 mm, ширина возила 2025-2035 mm. Поред наведеног, Дирекција је у техничку спецификацију укључила електронске безбједносне системе бренда Citroen³⁷, без назнаке о могућности прихватања еквивалента. Нису нам достављени докази да наведене техничке карактеристике испуњавају модели других брендова на домаћем тржишту. Све наведено упућује на ограничење конкуренције у конкретној набавци. Уговори са изабраним понуђачем закључени су у укупном износу од 162.100 KM, а набављена су возила марке Citroen.

Према Закону о јавним набавкама уговорни орган дужан је да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке понаша на недискриминирајући начин, те да обезбиједи праведну и активну конкуренцију, са циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом.

Сматрамо да у конкретној набавци нису испоштовани основни принципи Закона о јавним набавкама који се односе на транспарентност, активну и праведну конкуренцију.

ПРЕПОРУКА 4

Дирекција је приликом сачињавања тендерске документације дужна обезбиједити да иста омогућава правичну и активну конкуренцију на тржишту те да не буде дисквалификујућа према потенцијалним понуђачима.

Такође, Дирекција није на исправан начин поставила квалификациони критеријум у тендерској документацији. Утврђено је да је тендерском документацијом захтијевана гаранција на возило минимално четири године или 120.000 км, што није у складу с Правилником о условима и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ³⁸. Правилником је дефинисана обавезна гаранција за период од минимално четири године

³⁷ AFU – систем наглог кочења, REF – електронска расподела кочионе силе; оба система су производ бренда Citroen

³⁸ Службени гласник БиХ број 34/23 и 84/23

као обавезан, а не алтернативни квалификациони критеријум приликом утврђивања услова набавке возила.

ПРЕПОРУКА 5

Дирекција је дужна досљедно примјењивати одредбе Правилника о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ.

Чланом 3. закљученог уговора о набавци путничког службеног возила дефинисано је да се добављач обавезује да обезбиједи оригиналне резерве дијелове, сервисирање и одржавање набављених возила током гарантног рока. Истичемо да је Дирекција провела процедуру јавне набавке три моторна возила, а за сервисирање и одржавање службених возила се проводи посебна процедура јавне набавке у складу са Законом о јавним набавкама БиХ. Стога, Дирекција није могла кроз поступак набавке службених возила уговорити и услугу одржавања возила, односно набавку робе и услуга сврстати у један поступак. Уговорене обавезе добављача могу се везати само за предмет проведене јавне набавке.

ПРЕПОРУКА 6

Уговорене одредбе којим се дефинишу обавезе добављача се требају односити искључиво на предмет набавке.

10. ОСТАЛО

10.1. Трајни смјештај Дирекције

На основу члана 14. Закона о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2024. годину³⁹ набавка зграде за смјештај Дирекције у Бањој Луци финансираће се из средстава остварених од прихода од накнада за прелете преко Босне и Херцеговине, као и других прихода које Дирекција остварује на основу Закона о ваздухопловству БиХ на основу одлуке коју доноси Савјет министара БиХ на приједлог Дирекције.

Наиме, набавка пословног простора за смјештај Дирекције планирана је на основу Одлуке Савјета министара од 19.3.2007. године када је усвојена Одлука о одређивању административног сједишта Дирекције у Бањој Луци. Закључком Савјета министара БиХ од 3.12.2009. године, задужује се Министарство финансија и трезора БиХ да обезбиједи потребна финансијска средства и да у сарадњи с Дирекцијом проведе процедуру набавке пословног простора на трајној основи за смјештај Дирекције у Бањој Луци.

Претходних година приједлог Одлуке о одобравању средстава и начину провођења поступка набавке пословног простора у Бањој Луци више пута је повучен са сједница Савјета министара БиХ.

Дирекција је у 2023. години извршила поновно истраживање и анализу тржишта некретнина. Крајем 2024. године прибављена су мишљења надлежних институција, Министарства финансија и трезора БиХ и Уреда за законодавство Савјета министара БиХ.

³⁹ Као и законима о буџету претходних година.

Приједлог одлуке о начину набавке и висини средстава за набавку зграде за смјештај Дирекције, достављен је Министарству комуникација и транспорта БиХ на даље поступање. Предметним приједлогом предвиђена је набавка/куповина зграде у Бањој Луци укупне површине од 2.400 м² до 2.500 м² у вриједности до 13.750.000 КМ⁴⁰ са укљученим износом припадајућег пореза. Предвиђено је да наведена одлука буде уврштена у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2024 – 2025. година.

По питању набавке пословног простора за трајни смјештај Дирекције, у претходним годинама смо дали препоруку (препука број 4/2020 у Табели 2). Према наведеним информацијама, оцијенили смо да је Дирекција у 2023. години предузимала активности на реализацији дате препоруке, што ће бити предметом даљег праћења до коначне реализације.

⁴⁰ У образложењу наведене одлуке наведено је да се цијене пословног простора крећу између 2.500 до 5.600 КМ/ м² у зависности од локације и карактеристика простора, броја паркинг мјеста итд. С обзиром на наведено, процијењена вриједност укључује набавку зграде укупне површине 2.500 м² пословног простора по цијени 5.600 КМ/м².

11. КОМЕНТАРИ ДИРЕКЦИЈЕ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА

Дирекција у остављеном року није доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2024. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2024. годину.

Ревизију у Дирекцији за 2024. годину обавили су: Лутвија Шрндић – вођа тима, Ана Марић – члан тима, Садмир Тескереџић – члан тима и Славиша Вуковић – члан тима.

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Лутвија Шрндић, с. р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Нермин Хамзагић, с. р.

Број: 03-16-1-776/25

Прилози

Прилог I – Преглед прихода и примитака за 2024. годину

Прилог II – Преглед расхода буџета за 2024. годину

Прилог III – Биланс стања на 31.12.2024. године

Преглед прихода и примитака за 2024. годину

ДИРЕКЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БиХ

Опис	Планирани износ у буџету	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	2,861,000	0	2,861,000	3,667,997	128
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	2,861,000	0	2,861,000	3,653,032	128
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	14,965	
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација – донације из иностранства	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	77,851	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	77,851	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	2,861,000	0	2,861,000	3,745,848	131

Преглед расхода буџета за 2024. годину

ДИРЕКЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БиХ

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	5,126,000	-50,000	5,076,000	4,407,397	87
Бруто плате и накнаде	2,260,000	0	2,260,000	2,209,879	98
Накнаде трошкова запослених	367,000	0	367,000	334,072	91
Путни трошкови	400,000	0	400,000	263,613	66
Издаци телефонских и поштанских услуга	38,000	0	38,000	26,702	70
Издаци за енергију и комуналне услуге	61,000	0	61,000	58,024	95
Набавка материјала	32,000	0	32,000	20,701	65
Издаци за усл. превоза и горива	53,000	0	53,000	32,464	61
Унајмљивање имовине и опреме	520,000	0	520,000	503,306	97
Издаци за текуће одржавање	135,000	0	135,000	103,245	76
Издаци за осигурање	10,000	0	10,000	5,842	58
Уговорене и друге посебне услуге	1,250,000	-50,000	1,200,000	849,550	71
2. Капитални издаци	160,000	50,000	210,000	189,657	90
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	30,000	180,000	210,000	189,657	90
Набавка сталних средстава у облику права	130,000	-130,000	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	5,286,000	0	5,286,000	4,597,054	87
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно буџет (4+5+6+7)	5,286,000	0	5,286,000	4,597,054	87

Биланс стања на 31.12.2024. године

ДИРЕКЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БиХ

Опис	31.12.2024.	31.12.2023.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	151,023	528,105	29
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	151,023	518,059	29
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	10,046	0
2. Стална средства	414,912	341,783	121
Стална средства	7,712,727	7,711,624	100
Исправка вриједности	7,297,814	7,369,841	99
Неотписана вриједност сталних средстава	414,912	341,783	121
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	565,935	869,888	65
3. Краткорочне обавезе и разграничења	829,709	1,060,521	78
Краткорочне текуће обавезе	401,329	267,351	150
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	200,953	214,436	94
Интерни финансијски односи	75,391	63,400	119
Краткорочна разграничења	152,036	515,334	30
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	414,912	341,783	121
Извори средстава	414,912	341,783	121
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	1,244,622	1,402,303	89

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.